

AKTUELLT PÅ LANTMÄTERIET

VÅREN 2026

ANNA BERGMAN

LANTMÄTERIET

VEM ÄR JAG?

Anna Bergman

Regional geodatasamordnare

- Västernorrlands län
- Jämtlands län
- tf. Gävleborgs län

anna.bergman@lm.se

Stationerad i Gävle

- HMK samordning
- Uppdragsledare HMK Grundkarta
- Arbetsgrupp HMK Kartografi
- SSB och NGP
- Bostadsrättsregister

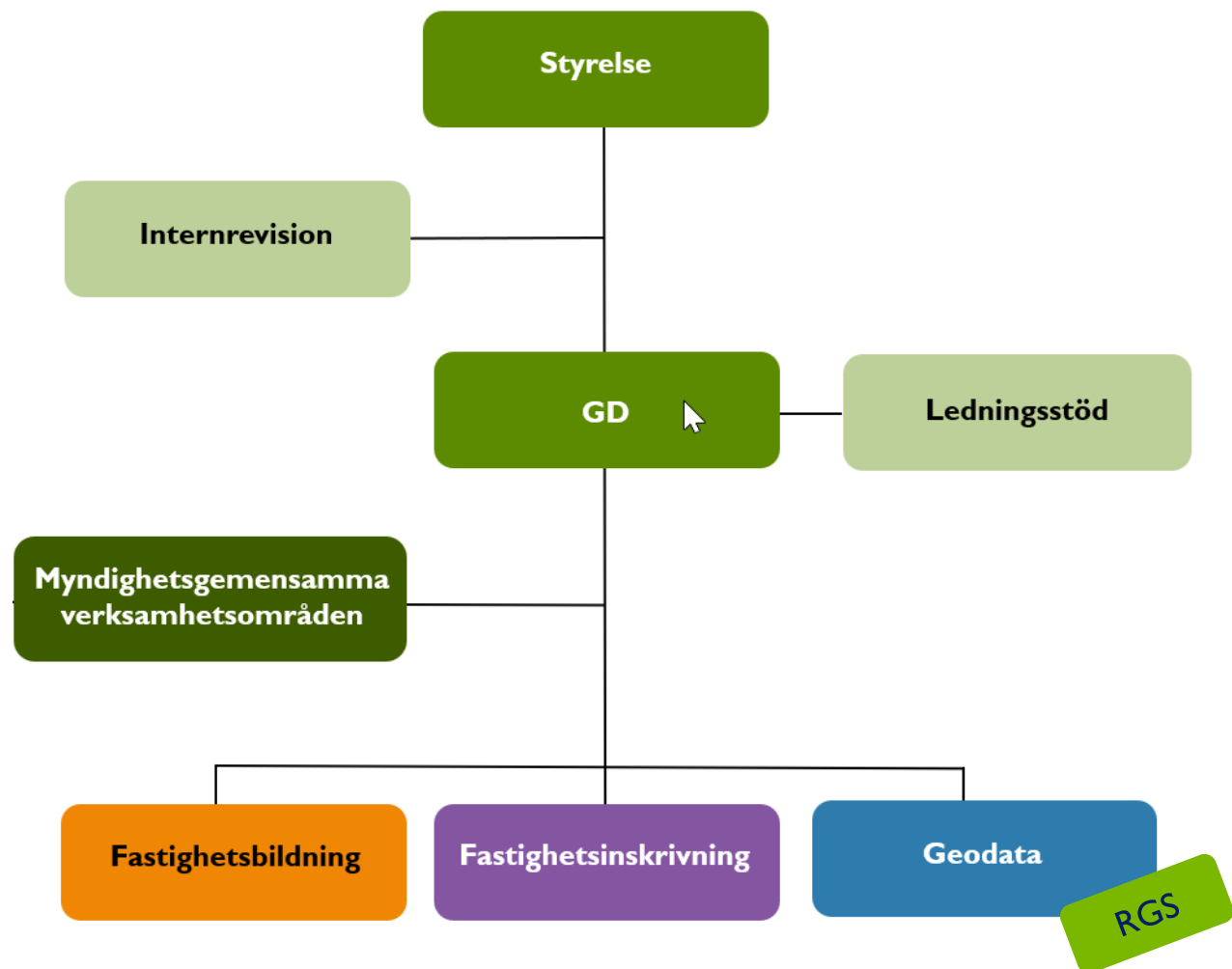
”Att utveckla nationell och regional samverkan, verka för ökad användning av geodata samt påskynda digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen”

NY GD PÅ LANTMÄTERIET

Fredrik Holmberg
Ny GD på Lantmäteriet
Från 15/8-2025

AGENDA

Nationella geodataplattformen

Tillgång till akter

DRK

KID

HMK

BAL och Byggnad

Kris och beredskap

Produkter och tjänster

Strategisk plan för geodataområdet

PÅ GÅNG

Vandringsleder

Marktäcke och
markanvändning

Byggnadsminnen

Kommunala
geodata

TEST

Översiktsplan

Riksintresse

Höjddata

Geotekniska
markundersökningar

GÄLLANDE

Urval!

Stompunkter

Administrativa
och statistiska
indelningar

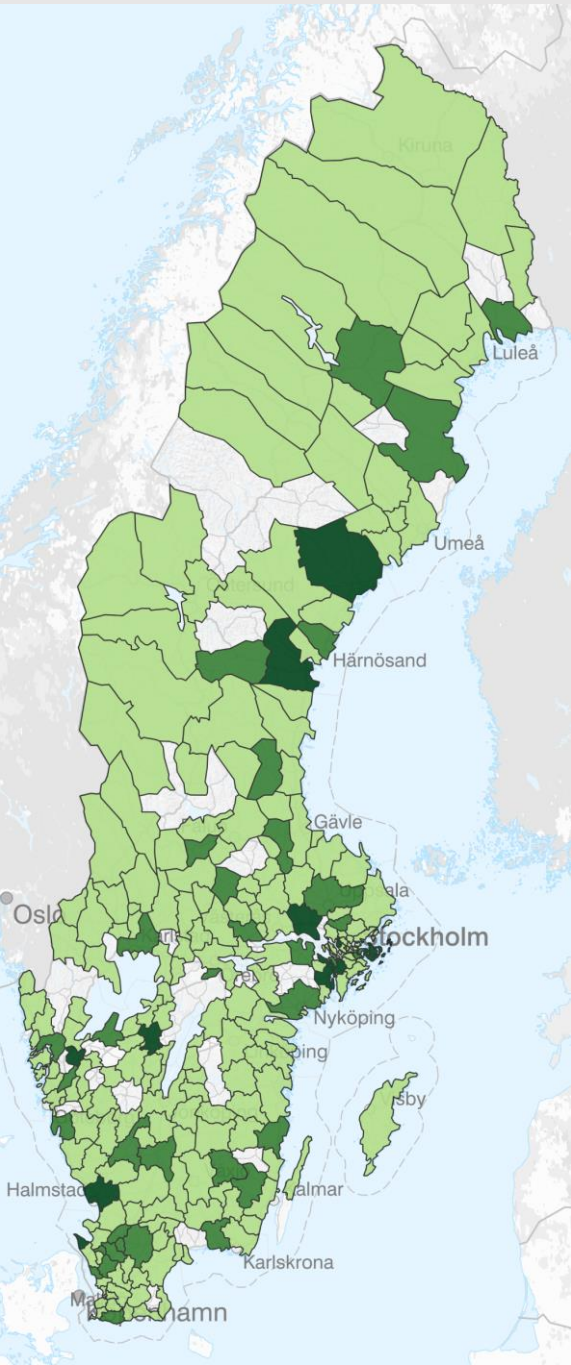
Strandskydd

Detaljplaner

Kulturhistoriska
lämningar

Gräns för
fjällnära skog

Byggnad

DETALJPLANER

- Digitala detaljplaner 13 mars
 - ✓ 250 kommuner
 - ✓ 15532 tillgängliggjorda detaljplaner
- Revidering av nationell specifikation Detaljplan inleds under 2026
- Fastighetsbildning använder detaljplaner från NGP
- Registrering av nya laga kraft vunna detaljplaner i fastighetsregister (plan@lm.se)
 - Utvecklingsprojekt pågår för att använda NGP

Antal detaljplaner	
✓	Härnösand 232
✓	Kramfors 15
✓	Sollefteå 2
✓	Sundsvall 647
✓	Timrå 80
✓	Ånge 110
✓	Örnsköldsvik 689

KULTURHISTORISKA LÄMNINGAR FRÅN NGP SYNS I MIN KARTA

Meny LANTMÄTERIET

Kulturmiljö

Hitta lämningar

Här kan du hitta information om alla kända registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige, både på land och i vatten.

 RIKSENKJÄTTARÄMBETET

Läs mer på Riksantikvarieämbetets hemsida

Hur gör jag?

Klicka på en fornlämning direkt i kartan eller välj något av sökalternativen för att söka efter lämningar.

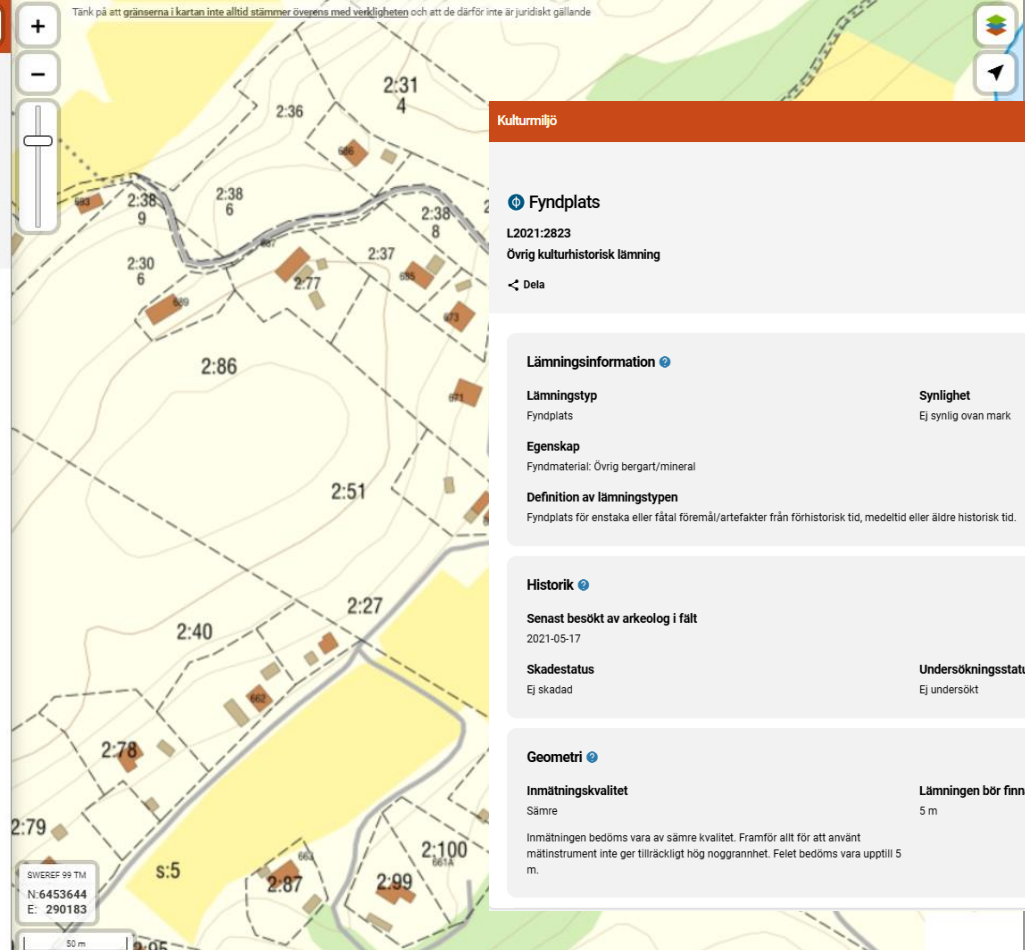
Välj sökalternativ

- Sök utifrån område eller lämningstyp**
Hitta fornlämningar inom ett visst geografiskt område eller av olika typer.
- Sök utifrån lämningsnummer**
Hitta specifik fornlämning utifrån känt nummer.

Ange geografiskt område

Lämningstyp

Tänk på att gränserna i kartan inte alltid stämmer överens med verkligheten och att de därför inte är juridiskt gällande

Kulturmiljö

Fyndplats

L2021:2823

Övrig kulturhistorisk lämning

< Dela

Lämningsinformation

Lämningstyp Fyndplats	Synlighet Ej synlig ovan mark
Egenskap Fyndmaterial: Övrig bergart/mineral	
Definition av lämningstypen Fyndplats för enstaka eller fåtal föremål/artefakter från förhistorisk tid, medeltid eller äldre historisk tid.	

Historik

Senast besökt av arkeolog i fält 2021-05-17	
Skadestatus Ej skadad	Undersökingsstatus Ej undersökt

Geometri

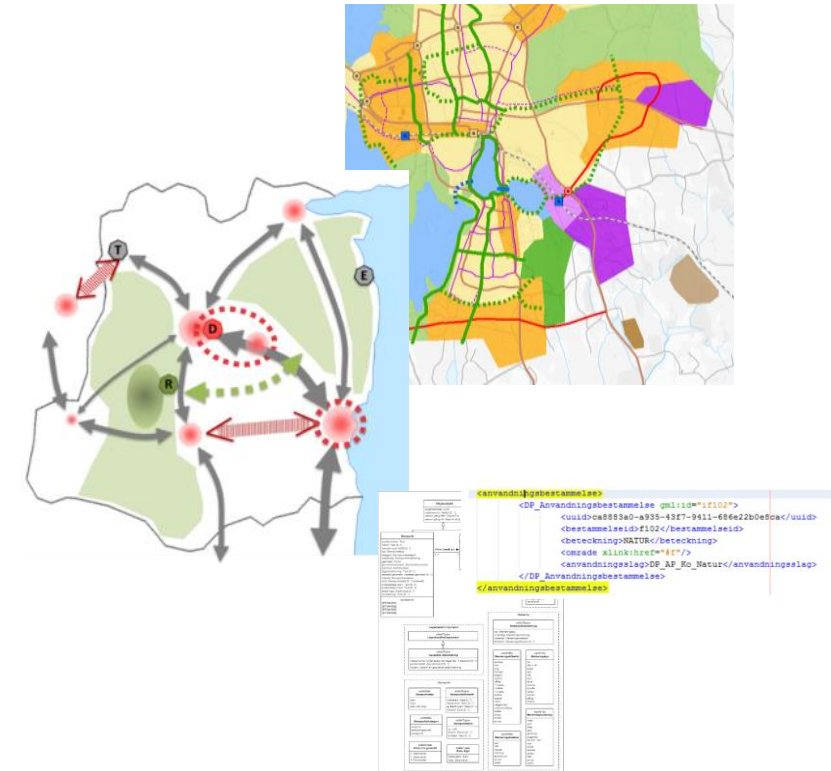
Inmättningskvalitet Sämlre	Lämningen bör finnas inom 5 m
Inmätningen bedöms vara av sämlre kvalitet. Framför allt för att använt mätinstrument inte ger tillräckligt hög noggrannhet. Felet bedöms vara upptill 5 m.	

ÖVERSIKTSPLAN

Ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras

- Status: Test
- Tidplan: Gällande specifikation 2026
- Ansvarig: Lantmäteriet (i nära samverkan med Boverket)

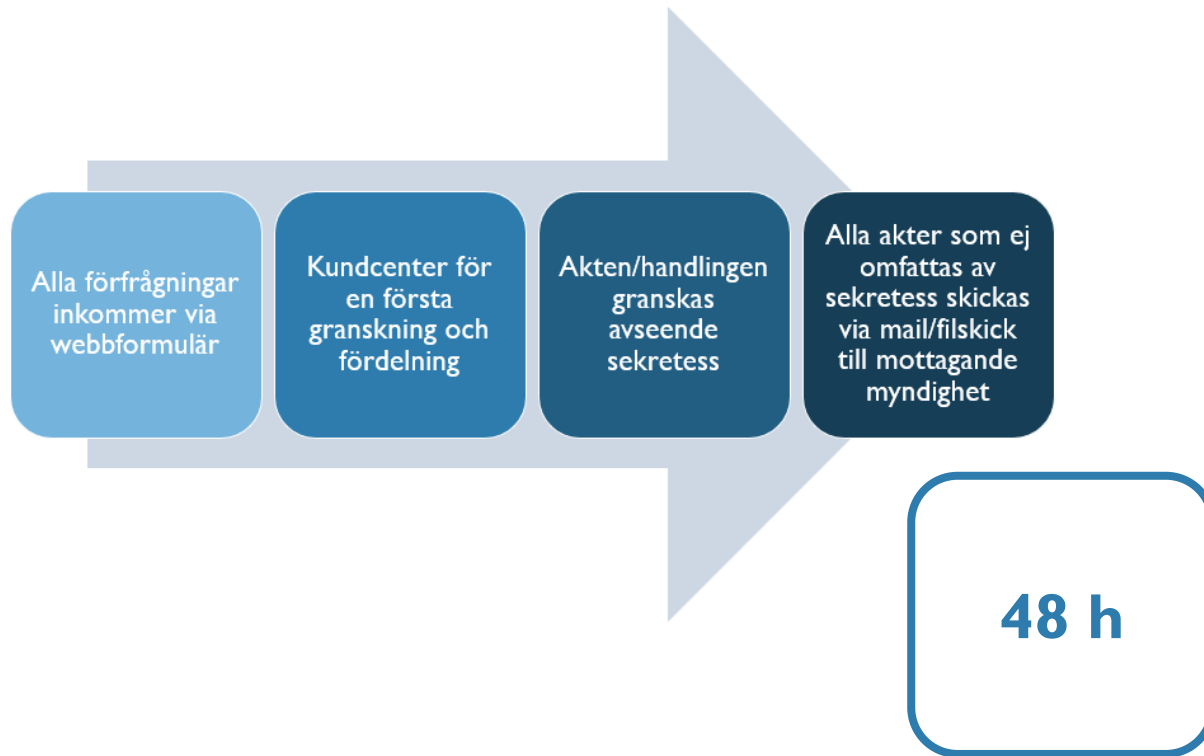
Målsättning: Ta fram en nationell specifikation som innehåller det samlade behovet av information för såväl kommunens hantering som för vidare användning av informationen.

[Läs mer om digitala översiktsplaner hos Boverket!](#)

TILLGÅNG TILL AKTER

Öppningen av digitala tjänster senareläggs

6 mars 2026

Återöppnandet av Lantmäteriets tjänster för digital åtkomst till aktinformation dröjer. Det står nu klart efter regeringens utredning av Lantmäteriets informationssäkerhet. Samtidigt tar Lantmäteriet fram en handlingsplan för att på ett strukturerat vis utveckla informationssäkerhet, dataskydd och styrning utifrån utredningens rekommendationer.

Lantmäteriet har sedan stängningen i maj 2024 arbetat systematiskt med säkerhetsåtgärder för att kunna öppna upp de digitala tjänsterna mot en begränsad målgrupp. Mot bakgrund av de slutsatser och rekommendationer som framförs i utredningen gör Lantmäteriet dock bedömningen att öppningen måste skjutas på framtiden.

– Utredarna menar att vi har gjort många bra åtgärder sedan stängningen, men att det återstår ett omfattande arbete, bland annat måste frågor kring teknikutveckling och juridik ses över. Vi måste säkerställa att informationen hanteras och lämnas ut på ett rätts- och informationssäkert sätt innan vi kan öppna, säger Fredrik Holmberg, generaldirektör på Lantmäteriet.

Lantmäteriet arbetar för att fortsatt klara att utlämna allmän handling inom 48 timmar. Målet är av största vikt för att tillgodose samhällets behov av myndighetens arkivakter.

Myndigheten tar nu fram en handlingsplan för att på ett strukturerat sätt arbeta med de rekommendationer och förslag som utredaren lägger fram, med fokus på informationssäkerhet, allmänna handlingar och dataskydd, ledningsfrågor samt kompetensutveckling.

Mer information: <https://www.lantmateriet.se/sv/om-lantmateriet/om-webbplatsen/tekniska-fragor/information-om-nedstangda-eller-begransade-digitala-tjanster/>

DRK-avtalet

- DRK-avtal**
- Härnösand
 - Kramfors 2 leveranser 2025
 - Sollefteå
 - ~~Sundsvall KLM~~
 - Timrå
 - Ånge
 - ~~Ömsköldsvik KLM~~

BAKGRUND TILL KID-UPPDRAGET

- Identifierat önskan av stöd hos kommunerna
- Förslag i regeringsuppdraget ”Färdplan för att fortsätta digitalisera samhällsbyggnadsprocessen”

Sammanfattning: För att detaljplanerna ska vara tillförlitliga som underlag vid beslut om bygglov, behöver kvaliteten på fastighetsgränser säkerställas och vid behov höjas i registerkartan. Kvalitetshöjningen får genomslag i de digitaliserade detaljplanerna. Lantmäteriet bör ges i uppdrag att bygga upp ett stöd till kommunerna avseende kvalitetshöjande insatser av digitala registerkartans fastighetsgränser.

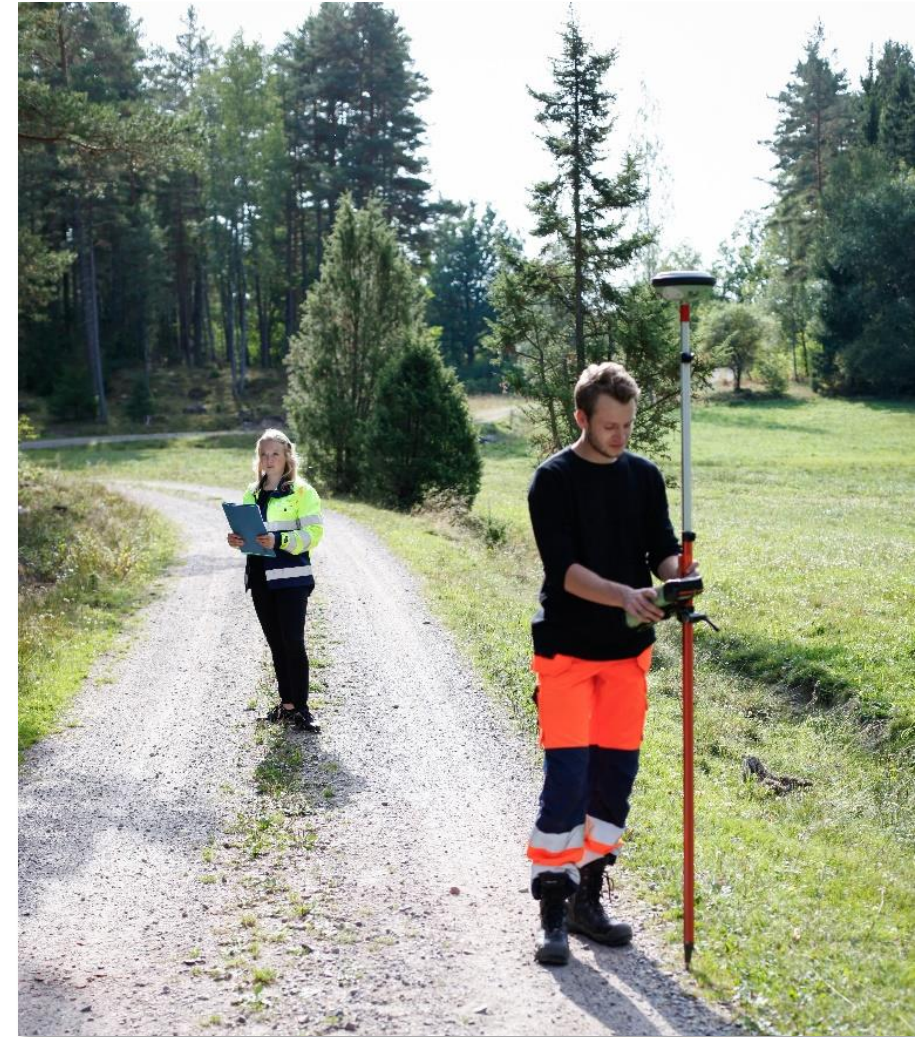
Förslag till färdplan för att fortsätta digitalisera samhällsbyggnadsprocessen

Färdplanen har utarbetats av Lantmäteriet i nära samverkan med Boverket, Länsstyrelsen, Trafikverket, Naturvårdsverket, Riksarkivet, Domstolsverket samt Sveriges Kommuner och Regioner.

KVALITET I DIGITALISERING (KiD)

Om uppdraget

- Stöd till kommuner i arbetet med digitalisering av gällande detaljplaner – från fastighetsgränser till plantolkningar.
- Ett sätt att bli förberedd på eventuella lagändringar.
- Målet är att höja kvalitén i digitaliseringen, vilket i sin tur skapar positiva effekter även utanför själva uppdragets mål.

KVALITET I DIGITALISERING (KID)

Syfte:

- Ge kommunerna stöd i arbetet med digitalisering – från fastighetsgränser till plantolkningar, när kommunen väljer att digitalisera gällande detaljplaner
- Målet är höjd kvalitet i digitaliseringen, vilket i sin tur skapar positiva effekter även utanför själva uppdragets mål

Stödet omfattar:

- ✓ Webbutbildningar
- ✓ Praktiska workshops
- ✓ Möjligt expertstöd

Deltagare:

- I uppdraget deltar representanter från kommuner, SKR och experter från Lantmäteriet, Boverket och Länsstyrelsen.

LANTMÄTERIET

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Boverket

Länsstyrelserna

Värmdö
kommun

Nyköping

Trollhättans
Stad

ERBJUDANDE

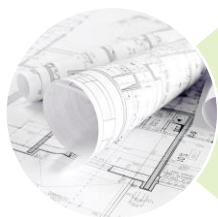
Webbutbildning
som ger grundläggande kunskaper

Workshops och nätverksträffar

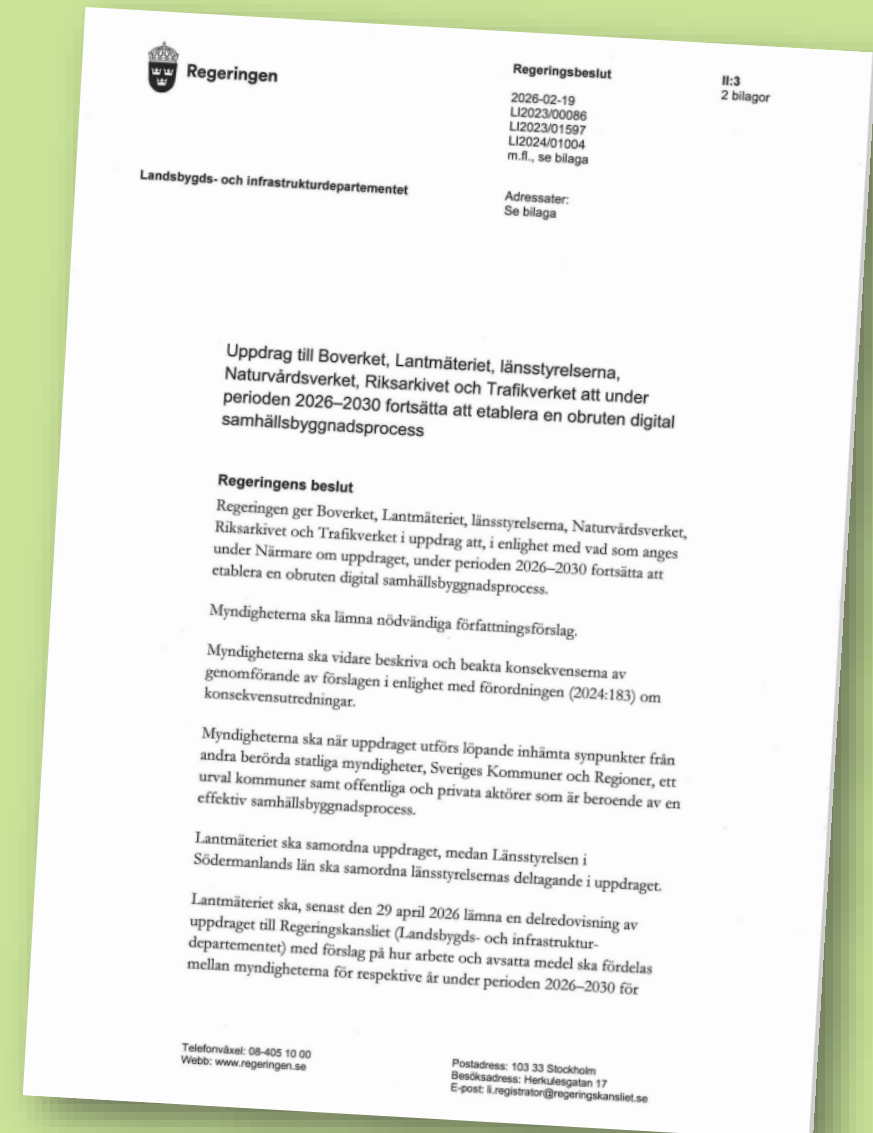
Tillgång till en expertgrupp
med representanter från kommuner och myndigheter

Förslag på lämpliga arbetssätt

NYTT REGERINGSUPPDRAG FEBRUARI 2026

- Under 2026-2030 fortsätta att etablera en obruten digital samhällsbyggnadsprocess
- Lantmäteriet ska samordna uppdraget
- Digitala detaljplaner
 - Kvaliteten på fastighetsgränserna
 - Bygga upp en tillfällig kapacitet

UPPDRAGET

Digitala detaljplaner — Kvaliteten på fastighetsgränserna

Boverket och Lantmäteriet ska **samordna kommunikationsinsatser** med anpassad och riktad information till större målgrupper kring befintlig status för fastighetsgränsernas kvalitet och risker vid felanvändning.

Lantmäteriet ska vidare **utveckla de tjänster** som myndigheten tillhandahåller, i syfte att **ge användarna vägledning** i fråga om hur fastighetsinformationen kan användas och hur den inte kan användas.

Lantmäteriet ska också, i nära dialog med kommunerna, **säkerställa resurser** med rätt kompetens **för samordning, standardisering samt tekniskt och fastighetsrättsligt stöd för kommunerna.**

Digitala detaljplaner — Arkivering av nya digitala datamängder

Lantmäteriet och Riksarkivet ska göra en **fördjupad analys om förutsättningar för att en statlig myndighet tillhandahåller teknisk e-arkivhållning för kommunerna** och, i förekommande fall, vilka förändringar i nuvarande reglering av arkivbildningsansvaret som skulle vara nödvändiga. Utgångspunkten ska vara att berörda myndigheter ska kunna hantera en sådan uppgift inom ram.

UPPDRAGET

Digitala gällande detaljplaner — Bygga upp en tillfällig kapacitet

Boverket ska bygga upp en tillfällig kapacitet för att erbjuda stöd till kommunerna med att bland annat välja ut detaljplaner för digitalisering, ange ett enhetligt arbetssätt och att ange en enhetlig tolkning av planer och bestämmelser så att kommuner ska kunna, på ett mer enhetligt sätt digitalisera gällande detaljplaner.

Digitalt granskningsyttrande och digitalisering av planeringsunderlag

För att uppnå ett obrutet digitalt informationsflöde i hela samhällsbyggnads-processen behöver metoder och vägledningar tas fram för statliga planeringsunderlag, i syfte att ensa och digitalisera dessa underlag, samt för att länsstyrelsen ska kunna avge ett digitalt granskningsyttrande tillhörande den digitala översiktsplanen.

Länsstyrelserna ska arbeta med digitalisering av de planeringsunderlag som är nödvändiga för länsstyrelsernas hantering av planprocessen. Länsstyrelserna ska vidare delta i Boverkets uppgifter att bygga upp, sprida och ge kunskap och vägledning för statliga planeringsunderlag.

VAD ÄR HMK?

- Handbok i Mät- och Kartfrågor
- Ett stöd till yrkesverksamma
- Tas fram av Lantmäteriet i samverkan med branschintressenter
- En samling handböcker (pdf:er) med råd och riktlinjer
- Best practice inom olika teknikområden
- Stöd vid upphandling

HANDBÖCKERNA

- Gemensamma referensdokument
- Flygfotografering 2017
- Flygburen laserskanning 2024
- Fordonsburen laserskanning 2017
- Fotogrammetrisk detaljmätning 2017
- GNSS-baserad detaljmätning 2021
- Grundkarta 2025
- Höjdmodell 2023
- Kartografi 2025
- Ortofoto 2017
- Stommätning 2024
- Terrester detaljmätning 2021
- Terrester laserskanning 2021

<https://www.lantmateriet.se/hmk>

Referensgruppsmöte 19 mars!

HMK – GRUNDKARTA

Syftet med handboken:

- Stöd för att producera grundkartan digitalt samt vid upphandling

Vilka är målgruppen:

- Beställare av grundkarta
- Utförare av framtagande av grundkarta
- Användare av grundkarta

Tips!
Anna Bergman håller gärna föredrag om **Grundkarta enligt HMK**
(ca 45 minuter)

INNEHÅLL

- Digital
- Korrekt
 - Topografi
 - Fastighetsutredning
 - Lägesbestämning
- Lagsport
- Obruten, digital process
- Återanvändning
- Kartografi
- Arkivering
- Tillgänglig

SAMVERKAN BAL (BYGGNAD, ADRESS, LÄGENHET)

2025

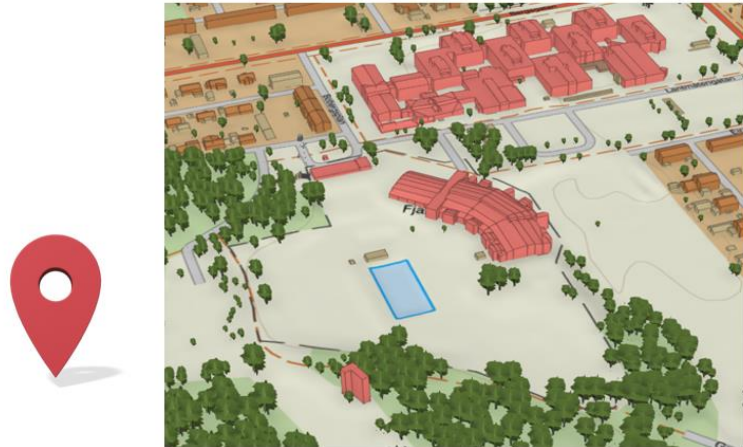
Kommun	Tjänste baserad	Avtal/Villkor	Nyregistrerade adressplatser	Nyregistrerade inmätta byggnader	Nyregistrerade schabloner	Nyregistrerade lägenheter
Härnösand	Nej	Villkor	11	0	5	6
Kramfors	Ja	Villkor	20	102	184	24
Sollefteå	Ja	Byggnad 2	12	7	0	15
Sundsvall	Ja	Villkor	57	1469	2	239
Timrå	Ja	Byggnad 2	20	102	14	14
Ånge	Nej	Byggnad 2	8	0	14	15
Örnsköldsvik	Ja	Byggnad 2	44	294	184	99

2026

Kommun	Tjänstebaserad	Avtal/Villkor	Nyregistrerade adressplatser	Nyregistrerade inmätta byggnader	Nyregistrerade schabloner	Nyregistrerade lägenheter
Härnösand	Nej	Villkor	0	0	0	0
Kramfors	Ja	Villkor	2	2	5	1
Sollefteå	Ja	Byggnad 2	1	0	0	1
Sundsvall	Ja	Villkor	6	20	0	8
Timrå	Ja	Byggnad 2	1	2	0	1
Ånge	Nej	Byggnad 2	1	0	0	0
Örnsköldsvik	Ja	Byggnad 2	11	55	1	0

BYGGNAD I 3D

- Identifiera objekttyper
- Specifikationer
- Lagring
- Insamling
- Tillhandahållande

EN HELT NY DIMENSION

LANTMÄTERIETS ARBETE MED 3D

Mattias Frick och Erik Nilsson. Kartdagarna 2026-03-10

LANTMÄTERIET

VILKA OBJEKT SKA VI SAMLA IN I 3D?

Objekt som samlas in i 2D idag:

- Byggnader (först LOD1 "snabbt", sedan LOD2)
- Vindkraftverk, master, torn och andra punktojekt
- Kraftledningar, linbanor

Övriga objekt som "behövs":

- Broar och tunnlar (samlas in av TrV och kommuner)
- Träd/vegetation (samverka med Skogsstyrelsen?)

MÖJLIGT ATT PUBLICERA BYGGNADER I NGP

Kristianstads kommun har levererat ett antal byggnader i 3D till NGP genom QGIS.

Detta för att lära sig hur utbyte och hanteringen av byggnaderna kan fungera i framtiden.

- Hur deras befintliga byggnader i 2D respektive 3D kan matchas mot den nationella specifikationen för Byggnad (NGP)

KRIS OCH BEREDSKAP

BLÅLJUSKOLLEN

Godkända
58 kommuner godkända

- Blåljus
- Härnösand
- Kramfors
- Sollefteå
- Sundsvall (190516)
- Timrå
- Ånge
- Örnsköldsvik (240401)

MSB
rekomenderar
kommuner att
genomföra
Blåljuskollen

Pågående
22 kommuner pågående

**Kommunen är godkänd enligt
BLÅLJUSKOLLEN**

Kommunen har arbetssätt för att skapa och uppdatera geodata med den kvalitet som blåljuskollerna behöver för att hitta rätt. Kommunen följer MSB:s rekommendation och levererar geodata till Lantmäteriet och Trafikverket.

<https://www.lantmateriet.se/sv/geodata/krisberedskap-och-blaljus/blaljuskoll>

NMK – NATIONELL MILITÄR KARTA

Lantmäteriet har tillgängliggjort Nationell militär karta (NMK) i skalorna 1:50 000 och 1:250 000.

En gemensam totalförsvarskarta som kan användas i fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig.

Vilka får tillgång till NMK för civil beredskap?

MILITÄRGEOGRAFISK GRUNDDATA

- Lantmäteriet har i uppdrag att tillgodose Försvarsmaktens behov av geografisk information och fastighetsinformation samt av råd och stöd i fråga om sådan information.
- 2025 fick Lantmäteriet ett utökad uppdrag om insamling och uppdatering av geodata för försvarsverksamhet.
- Tillgång till kvalitetssäkrade geodata, kartor och sjökort utgör en viktig grundförutsättning för all militär verksamhet.

De geografiska dataunderlagen bidrar till:

- kvalitetssäkrade produkter
- effektivare samverkan och planeringsarbete inom Försvarsmakten

Sveriges medlemskap i Nato innebär bland annat att Sverige som land har ett ansvar att förmedla data och information över Sveriges del av operationsområdet till alliansen.

Kontakt: forsvarsuppdrag@lm.se

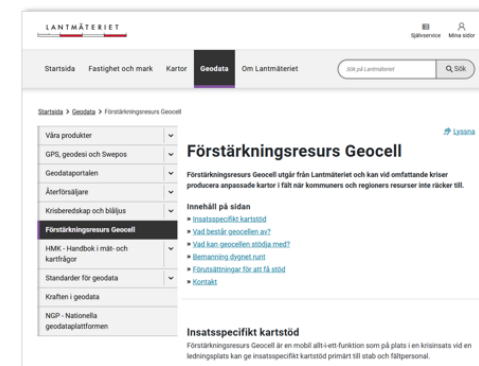

FÖRSTÄRKNINGSRESURS GEOCELL

Utgår från Lantmäteriet och kan vid omfattande kriser producera anpassade kartor i fält när kommuners och regioners resurser inte räcker till.

Förstärkningsresurs Geocell är en mobil allt-i-ett-funktion som på plats i en krissats vid en ledningsplats kan ge insatsspecifikt kartstöd primärt till stab och fältpersonal.

Geocellen består av personal, arbetsätt och utrustning som är förberedd för att transporteras och etableras på en ledningsplats. Där kan den producera kartunderlag utan uppkoppling mot Internet. Underlaget kan skrivas ut eller spridas digitalt.

SE PRODUKTNYHETER PÅ LANTMATERIET.SE

Prenumerera på nyheterna via RSS-flöden.

- Produktnyheter, allmänna
- Produktnyheter, fastighetsinformation
- Produktnyheter, geografisk information
- Nyheter - Smartare samhällsbyggnadsprocess

Lägg till RSS-flöden som favoriter i webbläsaren eller lägg till dem i din epostklient och få avisering för varje nyhet som publiceras.

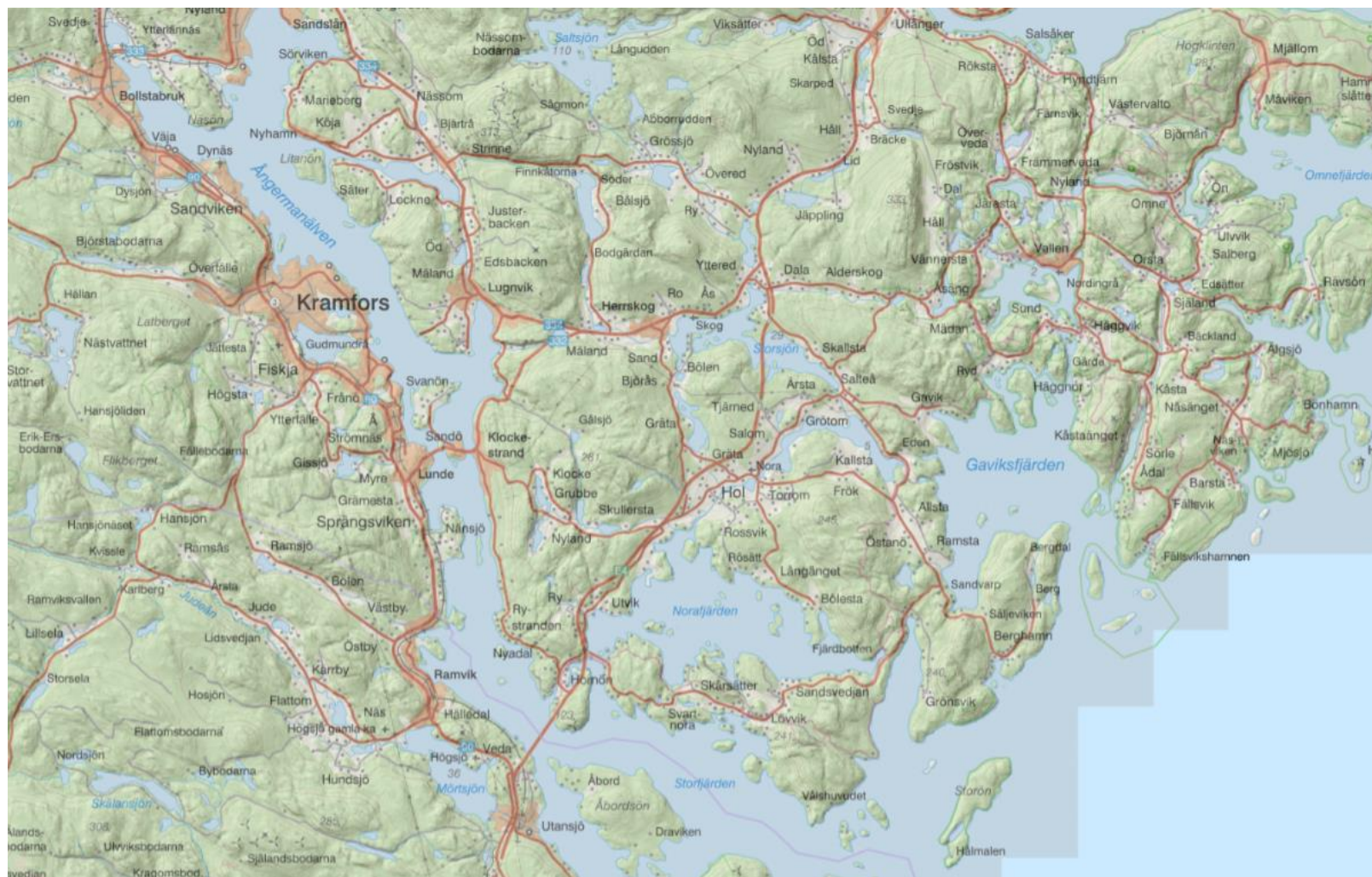
Mer information och prenumerationer hittar du på www.lantmateriet.se

Produktnyheter Geodata

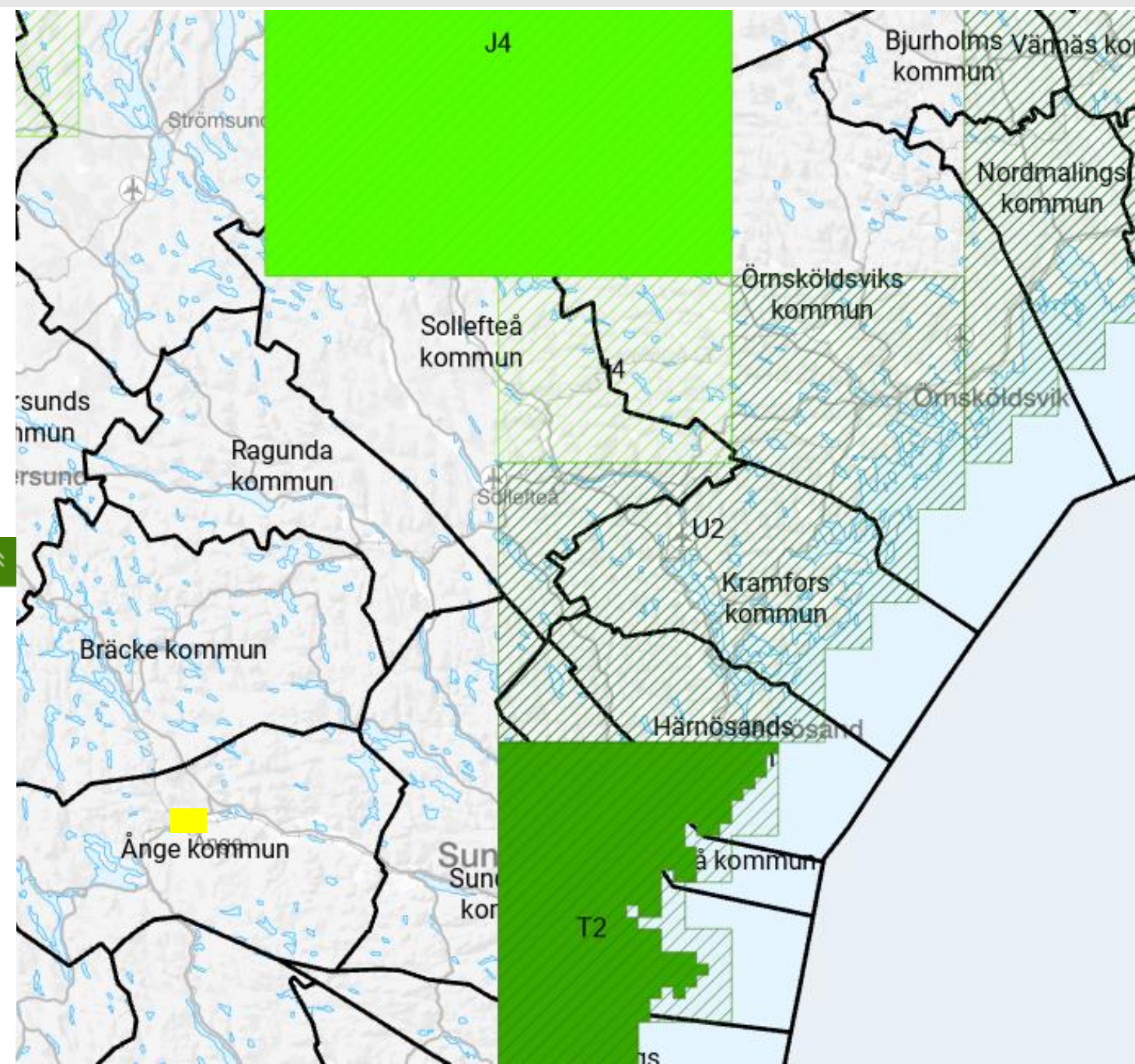
I nyhetsbrevet får du information om förändringar av Lantmäteriets geodataprodukter.

The screenshot shows the Lantmateriet website interface. At the top, there is a navigation menu with options like 'Startsida', 'Fastighet och mark', 'Kartor', 'Geodata', and 'Om Lantmateriet'. A search bar is located on the right. Below the navigation, there is a breadcrumb trail: 'Startsida > Geodata > Våra produkter > Produktnyheter'. The main content area is titled 'Produktnyheter' and includes a sub-header 'Här hittar du nyheter kring vårt tillhandahållande av geodataprodukter.' There is a link to 'Prenumerera på våra produktnyheter i RSS-format'. A filter dropdown menu is visible, set to 'Filtrera på kategori'. The main news item is titled '→ Förändringar i vägnamn i kartprodukterna' and dated '13 februari 2026 - Geografisk information'. The text of the news item states: 'Redovisningen av vägnamn som ingår i kartprodukter kommer att förändras från och med den 16 mars.'

[HTTPS://MINKARTA.LANTMATERIET.SE/](https://minkarta.lantmateriet.se/)

ORTOFOTO

Teckenförklaring

Planer och utfall Ortofoton

Plan_2026

- 0.16 m upplösning
- 0.4 m upplösning
- 0.4 m upplösning, Reserv

Utfall, färdigt på lager

- 0.16 m upplösning
- 0.4 m upplösning

Laserskanning med 20 punkter/kvm.
Exempel från mindre by utanför Vindeln.
Bild: Johan Holmgren, SLU

Förstudie

Laserskanning med 20
punkter/kvm vart 5:e år

NATIONELLT BOSTADSRÄTTSREGISTER

- Ett nytt uppdrag för Lantmäteriet.
- Målet är att skapa en modern, säker och tillgänglig lösning för att hantera information om bostadsrätter i hela landet.
- Information om bland annat bostadsrättsinnehavare, bostadsrättsföreningar och pantsättningar för alla Sveriges bostadsrätter.

Läs mer på: <https://www.lantmateriet.se/sv/bostadsrattsregistret/>

NATIONELL STRATEGISK PLAN FÖR GEODATAOMRÅDET 2026-2030

Den nationella strategiska planen innehåller förslag på åtgärder för perioden 2026–2030 som ska förbättra hur geodata produceras, tillgängliggörs och används.

Planen är framtagen i nära samverkan med Geodatarådet, där 18 myndigheter ingår, därutöver har 18 kommuner deltagit i arbetet. Även näringslivet och internationella aktörer har bidragit med erfarenheter.

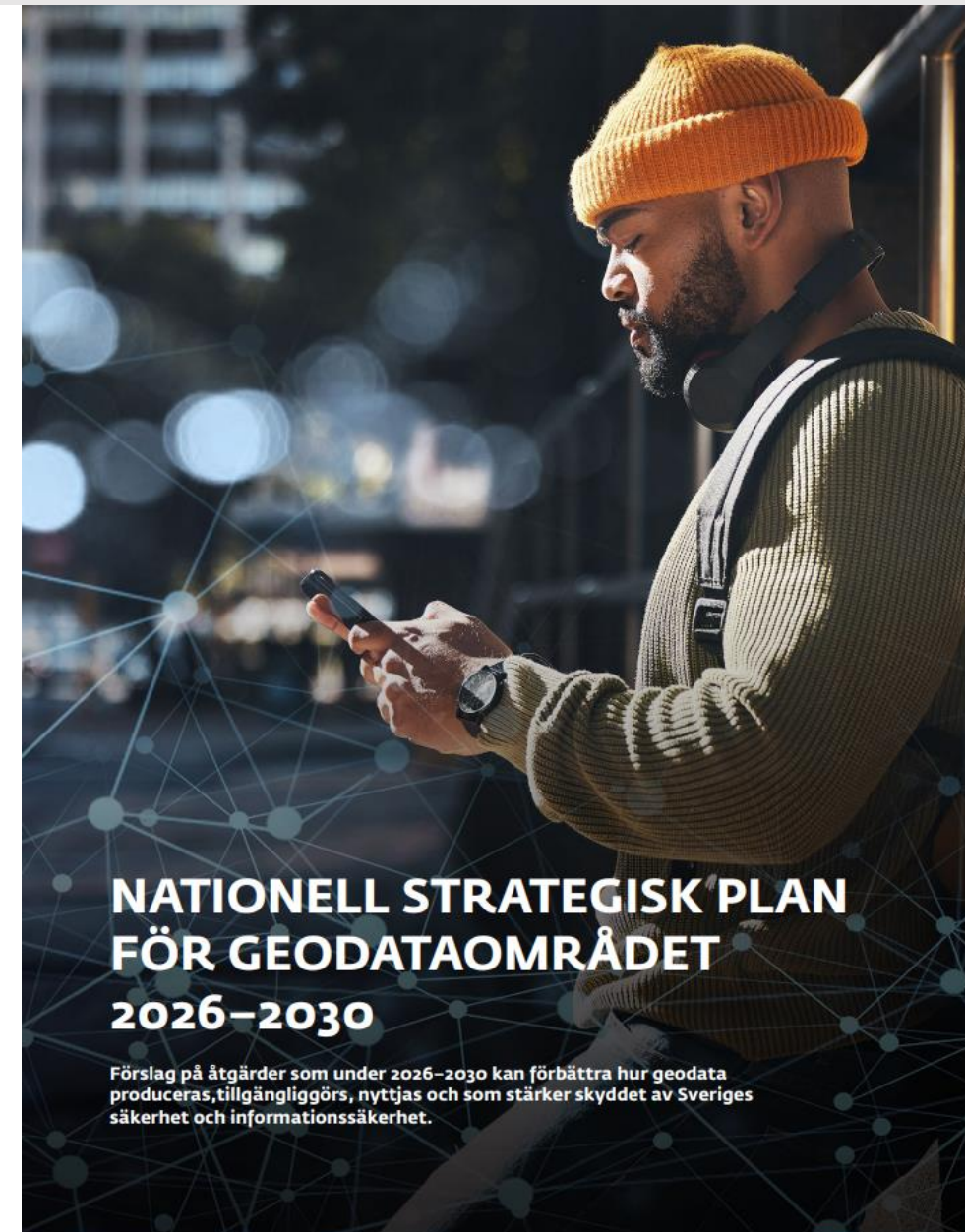
Planen betonar särskilt behovet av ett robust och säkert informationsekosystem, utveckling av transparenta avgiftsmodeller och en finansieringsmodell som maximerar samhällsnyttan.

NATIONELL STRATEGISK PLAN – STRATEGISKA STÄLLNINGSTAGANDEN

1. Etablera ett samverkande och effektivt informationsekosystem för geodata som är säkert, robust och redundant och som fungerar med andra offentliga informationsekosystem
2. Utveckla en tydligare och mer ändamålsenlig styrning av geodataområdet med en tydlig ansvarsfördelning
3. Säkerställa en långsiktig finansiering för hela informationsekosystemet för geodata
4. Utveckla juridiska förutsättningar för att möjliggöra en digitaliserad offentlig förvaltning och för att stödja implementering av informationsekosystemet för geodata
5. Etablera gemensamma nationella samverkansprogram för säker, strukturerad och effektiv insamling, produktion och tillhandahållande av geodata
6. Etablera utvecklad samordning för säkerhet och robusthet inom geodataområdet
7. Genomföra kvalitetshöjning, kvalitetsmärkning och framtidssäkring av geodata samt öka standardisering och interoperabilitet

[Länk](#)

NATIONELL STRATEGISK PLAN FÖR GEODATAOMRÅDET 2026-2030

HANDLINGSPLAN 2026 OCH STRATEGISKA STÄLLNINGSTAGANDEN

Informationsekosystem

Styrning

Finansiering

Juridik

Samverkansprogram

Säkerhet

Kvalitet och interoperabilitet

Informationsekosystem

- 1. **Arkitektur** – kvalitet och framtidssäkring
- 12. **Geodata och klimatanpassning**

Styrning

- 4. **EU** - omställning INSPIRE
- 7. **Privata data**
- 14. **Ansvar och mandat** – workshop i Geodatarådet

Finansiering

- 13. **Finansiering** – workshop i Geodatarådet

Juridik

- 2. **Juridik** – Beslutsrätt nationella specifikationer & behörighetsbegränsat flöde

Förslag Handlingsplan 2026

Samverkansprogram

- 8. **Gemensamt flyg- och laserdataprogram**
- 9. **Kustzonskartering** – tester med satellitbaserad djupdataframställning
- 15. **3D-data från laserskanning** – workshop i Geodatarådet

Säkerhet

- 5. **Informationssäkerhet och säkerhetsskydd** – normering av säkerhetsbedömningar och hotbildsbeskrivning
- 11. **Kartstöd i beredskap**

Kvalitet och interoperabilitet

- 3. **Teknik** – arkivering av geodata
- 6. **Nationellt SI00-råd**
- 10. **Nationell specifikation bestämmelser**

FRÅGOR?

TACK! VI FINNS PÅ...

WEBBPLATS

www.lantmateriet.se

KONTAKT

www.lantmateriet.se/kontakt

TELEFON

0771-63 63 63

LINKEDIN

www.linkedin.com/company/lantmateriet

FACEBOOK

www.facebook.com/lantmateriet

INSTAGRAM

www.instagram.com/lantmateriet

LANTMÄTERIET

